

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 867

van **KATHLEEN KREKELS**

datum: 30 juni 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Hoogbegaafdheid - Voorbeeldscholen en expertisecentrum

Het Vlaamse regeerakkoord zet hoogbegaafdheid op de agenda naar aanleiding van een resolutie die in de vorige legislatuur unaniem werd goedgekeurd. Die aandacht is nodig want de problematiek van hoogbegaafdheid blijft nog te veel onder de radar, ook al is twee à drie procent van de Vlamingen hoogbegaafd.

Als eerste actie maakte de minister specifieke middelen vrij om voorbeeldscholen en een expertisecentrum te laten werken rond expertise-opbouw inzake hoogbegaafdheid. Op 30 oktober 2020 gaf de Vlaamse Regering daarvoor haar goedkeuring aan de toekenning van een subsidie van 497.200 euro. Het eerste projectjaar loopt op 31 oktober 2021 op zijn einde. Ook voor het tweede projectjaar werden dezelfde middelen ter beschikking gesteld.

De aanbevelingen uit dit project zullen op termijn leiden tot bijstellingen in de regelgeving en maatregelen die ten vroegste ingaan vanaf het schooljaar 2022-2023.

Op zaterdag 19 juni berichtte de Hogeschool PXL te starten met een postgraduaat hoogbegaafdheid om leerkrachten op te leiden om passend onderwijs te bieden voor hoogbegaafde jongeren.

1. Hoe evalueert de minister voorlopig het project van de voorbeeldscholen?
2. Welke opdrachten worden vooropgesteld voor het expertisecentrum en de voorbeeldscholen? Zijn deze dezelfde tijdens het tweede projectjaar?
3. Hoe worden de middelen ingezet? Hoeveel gaat er naar extra personeel, werkingsmiddelen enzovoort?
4. Zijn er reeds quick wins te filteren uit het eerste jaar van het project die snel op de werkvloer vertaald kunnen worden?
5. Hoe evalueert de minister de kansen tot bijscholing inzake hoogbegaafdheid en hoe past het nieuwe postgraduaat daarin?

**Vlaams
Parlement**

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 867 van 30 juni 2021

van **KATHLEEN KREKELS**

1. Allereerst wens ik mee te geven dat het project zich nu in de helft van de voorziene looptijd bevindt, waardoor het nog te vroeg is voor conclusies.

In lijn met de projectoproep, **brachten de voorbeeldscholen het voorbije schooljaar de bestaande praktijken in kaart**. Voor het **wetenschappelijk onderbouwen** van de voorbeeldpraktijken kregen scholen ondersteuning van het expertisecentrum in het selecteren van passende wetenschappelijke literatuur, aangepast aan de gekozen voorbeeldpraktijk.

Als resultaat werden de **verschillende praktijken verder uitgewerkt en onderbouwd**. Enkele praktijken zullen nog verder uitgewerkt worden in het tweede projectjaar.

Voorbeelden van praktijken die men verder gaat uitwerken zijn: het motiveren via feedback, het zogenaamde 'compacteren' en verrijken (waarbij er wordt nagegaan of er een reductie mogelijk is in herhalingsoefeningen en leerstof die al gekend is en het verrijkend lesgeven in de reguliere klaspraktijk). Men zal ook verkennen wat er mogelijk is qua verbreding binnen het secundair onderwijs op vlak van vakken en projecten die buiten de reguliere lessentabel worden aangeboden. Evengoed wordt er gekeken naar de mogelijkheden om een vak te volgen aan de hogeschool of universiteit, terwijl leerlingen nog ingeschreven zijn in het secundair onderwijs en daar les volgen.

Er is binnen het project ook een lerend netwerk actief. Naast dit algemene lerend netwerk, hebben zich nog **diverse werkgroepen en thematische lerende netwerken** ontwikkeld:

- Er is een werkgroep rond de **voorbereiding van de disseminatie**, m.h.o.o. het verspreiden van de opgedane kennis en expertise naar andere scholen, die in het tweede projectjaar moet starten.
 - Er is een werkgroep omtrent **regelgeving**. De voorbeeldscholen lopen soms vast op de geldende regelgeving. Aangezien er ook werd gevraagd om aan het einde van het project beleidsaanbevelingen te kunnen doen rond dit gegeven, werd hier een aparte werkgroep rond opgericht.
 - Er is een **lerend netwerk secundaire voorbeeldscholen**. Dit omdat zij de nood voelden om hun werking samen te verbeteren aangezien ze dezelfde belemmeringen en moeilijkheden ervaren, die niet altijd gelijklopen met de scholen basisonderwijs.
2. **Vanaf dit schooljaar** zullen de voorbeeldscholen en het expertisecentrum zich voornamelijk focussen op het **dissemineren van effectieve praktijken** naar nieuwe scholen die een beleid en praktijk voor cognitief sterke leerlingen willen opzetten of verder ontwikkelen.

De disseminatie werd door het expertisecentrum samen met de voorbeeldscholen tweeledig opgevat: enerzijds **inspireren en informeren** via de website en via een praktische inspiratiegids met een tiental uitgewerkte voorbeeldpraktijken. Anderzijds

het **ondersteunen en coachen** van scholen via lerende netwerken.

Via deze complementaire werkwijzen trachten ze zoveel mogelijk scholen te bereiken (inspireren en informeren), maar tegelijk ook voldoende ondersteuning en diepgang te bieden om daadwerkelijke verandering tot stand te brengen in scholen (ondersteunen en coachen).

Scholen die dat wensen kunnen zich [aanmelden voor een lerend netwerk](#).

De geselecteerde voorbeeldscholen hebben in het 2de projectjaar de volgende opdrachten:

- het finaliseren van de beschrijvingen van de voorbeeldpraktijken inzake het beleid en de praktijk op de eigen school ten aanzien van cognitief sterk functionerende leerlingen en het inzetten op aspecten van de werking die tijdens het eerste projectjaar werden geïdentificeerd als voorwerp voor verdere ontwikkeling;
- het opzetten, als ankerscholen, van disseminatietrajecten met ondersteuning en coaching van nieuwe scholen die een beleid en praktijk voor cognitief sterke leerlingen willen uitbouwen. De expertise die samen met de andere voorbeeldscholen tijdens het eerste projectjaar werd uitgebouwd wordt hiermee verder verspreid binnen het beleid op leerlingenbegeleiding van de ondersteunde scholen;
- het inzetten op de verdere uitbouw van (thematische) lerende netwerken en werkgroepen met de andere geselecteerde scholen en met de scholen waarmee de disseminatietrajecten worden gelopen. Ze betrekken daarbij de pedagogische begeleidingsdiensten.

Het expertisecentrum heeft in het 2de projectjaar de volgende opdrachten:

- het ondersteunen en coachen van de scholen bij de uitvoering van de voor hen geformuleerde opdrachten (zie hierboven);
- zorgen voor het evidence-based versterken van het beleid en de praktijk van de scholen;
- het bundelen van de beschrijvingen van de voorbeeldpraktijken inzake beleid en praktijk in de betrokken scholen in een praktische inspiratiegids;
- monitoren van het beleid en de praktijk van de scholen en op basis van wetenschappelijke analyse goede praktijken, maatregelen en materialen identificeren en die breed beschikbaar stellen voor het onderwijsveld via deling op een online kennisplatform;
- ondersteunen van de disseminatietrajecten die de ankerscholen opzetten met een groep van nieuwe scholen om zodoende samen met de scholen een breed netwerk van goede praktijkvoorbeelden vorm te geven;
- het opstellen van een inventaris van maatregelen, werkwijzen en voorbeelden van succesvolle disseminatie van expertise naar andere scholen, die structureel kunnen verankerd worden en ook meegenomen kunnen worden in het beleid op leerlingenbegeleiding van scholen en in het kader van begeleiding van scholen;
- uitwerken van een beschrijving van kwaliteitsindicatoren en -beelden voor beleid en praktijk ten aanzien van de begeleiding van cognitief sterk functionerende leerlingen;
- het samen met de ankerscholen identificeren van de noden aan en het formuleren van voorstellen voor professionalisering van lerarenopleiding, centra voor leerlingenbegeleiding, pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie op het vlak van onderwijs aan cognitief sterke leerlingen;
- het samen met de scholen formuleren van aanbevelingen ten aanzien van de overheid voor de vormgeving van toekomstig beleid en regelgeving.

3. Een subsidie van 497.200 euro wordt ingezet voor het tweede projectjaar van het project. De subsidie wordt toegekend aan 9 scholen voor het basisonderwijs, 4 scholen voor het secundair onderwijs en een expertisecentrum. Het expertisecentrum ontvangt 59.713 euro.

De subsidie moet worden aangewend voor de personeelskosten en werkingskosten die verbonden zijn aan het project. De werkingskosten mogen maximaal 10% van de toegekende subsidie bedragen.

4. Zoals gezegd is het project nog in volle looptijd. De praktijkvoorbeelden die door de voorbeeldscholen en het expertisecentrum ontwikkeld werden zullen van zodra ze gefinaliseerd zijn, gedeeld worden om het bredere onderwijsveld te inspireren.

Vanuit het expertisecentrum wordt er in het kader van het project Talent in [de kennisbank](#) online informatie gedeeld, toegankelijk voor iedereen.

De ontwikkelingen omtrent het project worden ook weergegeven [op de website van onderwijs Vlaanderen](#).

5. Het werk van het expertisecentrum en de voorbeeldscholen, alsook de lerende netwerken die ze zullen opzetten komend schooljaar, vormen een belangrijke stap tot professionalisering van scholen op vlak van de begeleiding van cognitief sterk functionerende leerlingen. Doordat elke voorbeeldschool een 20-tal scholen in een lerend netwerk zal begeleiden wordt er via het olievlekprincipe verder kennis en expertise gedeeld en verspreid.

In september is er de [Talent-studiedag](#) waar ook de voorbeeldscholen een rol in zullen opnemen.

Het is positief dat er een [postgraduaat hoogbegaafdheid](#) wordt opgestart aan de Hogeschool PXL. Ook HoWest start met een [postgraduaat hoogbegaafdheidscoach](#). Deze opleidingen zullen ongetwijfeld onderwijsprofessionals kunnen inspireren en verder professionaliseren.

Kennisuitwisseling en expertisedeling tussen alle verschillende initiatieven is zeker een meerwaarde.